

VENEDİK'TEKİ PAPALIK SEFARETİ BELGELERİNE GÖRE TÜRKLER (1533-1569)

*Prof. Dr. Muzaffer ARIKAN
Dr. Paulino TOLEDO*

Bu çalışmayı gerçekleştirmek için *Nunziature di Venezia*¹ adını taşıyan belgeler koleksiyonundan yararlandık. Beş cilt olan bu koleksiyon, 1533-1569 yılları arasında Venedik'teki Papa Elçilerinin mektuplarını içermektedir. Bu belgeler aşağıdaki elçilik sürelerini içine almaktadır:

I. Cilt	12 Mart 1533 - 14 Ağustos 1535
II. Cilt	9 Ocak 1536 - 9 Haziran 1542,
V. Cilt	21 Mart 1550 - 26 Aralık 1551,
VI. Cilt	2 Ocak 1552 - 14 Temmuz 1554,
VIII. Cilt	Mart 1566 - Mart 1569.

Bu belgelerde bu dönem Avrupa tarihi hakkında çeşitli ve çok sayıda bilgi bulunmaktadır. Örnek olarak Anabaptistlerin tutuklanması, Engizisyon faaliyetleri, dinsel inançlara, aykırı düşünceler, Avrupa politikası, Türk-Fransız ittifakı, Passau Dinsel Meclisi, Venedik Filosu, Engizisyona ait mahkemeler, yasal kitaplar, manastır ve kiliseler aleyhinde açılan davalar, Rodos Şövalyeleri, papazların tutuklanması, Levant buğday ticareti, katolikliğin savunulması, Almanya'dan gümüş ithalatı gibi problemler ihtiva etmektedir.

Görüldüğü gibi, bu belgeler hem din açısından hem de politik açıdan Avrupa sorunlarını çok güzel ve kapsamlı bir şekilde yansı-

1. Bu eser için bundan böyle NV kısaltması kullanılacaktır. Aldo Stela, *Nunziature di Venezia*, Istituto Stroico Italiano per l'età Moderna e Contemporanea, Roma 1958/1967.

maktadır. Bu yüzden Avrupa ve Osmanlı tarihi bakımından çok değerli ve belgesel bir kaynaktır. Aynı zamanda Türk askeri ve deniz tarihi ile ilgili pek çok referans içermektedir.

Genel olarak Türkler hakkında bilgiler üç kısma ayrılabilir:

- a) Türk Donanmasının hareketleri,
- b) Türk Ordusunun hareketleri,
- c) İstanbul'dan gelen çeşitli haberler.

Bu devrede Venedik'e İstanbul'dan ve Levant'tan çeşitli kanallarla çok sayıda haber ulaşmaktadır. Denilebilir ki, Venedik, bir haber alma merkezi vazifesi görmektedir². Papa Elçilerinin görevi bu bilgileri toplayıp Hıristiyanlığın merkezi olan Roma'ya aktarmaktır. Aynı zamanda bu bilgiler Venedik kanalıyla Avrupa ülkelerine de yayılmaktadır.

İfade edildiği gibi bu dönemde Roma dini bir merkezdi. Bu yüzden kafirlere (Türkler'e) karşı yapılan savaş ve gerekli yardımlar burada planlanmakta idi. Papa tarafından yönetilen bu savaşın Avrupa Cephesi ve Doğu Cephesi olmak üzere iki cephesi vardı. Doğu Cephesinde Türklere karşı savaş yer almakta idi.

Avrupa Cephesinde yer alan savaş ülkeler arasında korkunç bir mücadele meydana getirdi. Bu savaş Luter ortaya çıktıktan sonra, daha hızlı bir gelişme gösterdi. Bu andan itibaren Almanya ve Fransa karışık bir durum arzelmeye başladı. Papalık kendi içinde ihtilâfa düşmekte idi. Bu nedenle İslahat hareketlerinin biran önce başlanması gerekiyordu³.

Doğu cephesinde ise bu savaş Diplomasiden casusluğa kadar her türlü kaynak kullanılmak suretiyle özellikle Osmanlı İmparatorluğuna karşı gerçekleştirildi. Bu çerçevede içinde Fransa Kralı I. Fransuva ile Osmanlı İmparatorluğu arasında bir anlaşma imzalan-

2. Robert Mantran, *Venise, centre d'informations sur les turcs* (Venedik, "Türkler hakkında haber alma merkezi"). Şu eserde: "Venezia centro di mediazione tra oriente e occidente (Secoli XV-XVI)". Cilt I. Venezia 1973, s.111-116.

3. Kenneth M. Setton, *The Papacy and the Levant 1204-1571*, Philadelphia 1976/1984, III. Cilt, s.143.

dı. Bu şekilde Fransa, İspanya tehlikesinden kurtulmaya çalışmakta idi.

Genel olarak bu dönemde Avrupa sahilleri Türk Donanmasının olası bir saldırısı ihtimaline dayanan bir korku içinde yaşıyordu. Aynı zamanda Türkler deniz operasyonlarını gerçekleştirmek için Avrupa'da olan iç kargaşalardan faydalanmaktaydı. Bu suretle, Papa elçilerinin faaliyetleri bu çerçevede gerçekleştirilmekte idi.

PAPA ELÇİSİ GIROLAMO ALEANDRO'NUN SÜRESİ

Girolamo Aleandro 1533-1535 tarihleri arasında Venedik'te Papa elçisi olarak bulundu. Bu dönemde Luter'den sonra ortaya çıkan Reform hareketlerinin yayılmasıyla Avrupa daha karışık bir hal aldı. Aleandro'nun arzusu Katolik Kilisesinin ıslahatı ve disiplinini sağlamaktı. Aleandro içi Hıristiyanlığın savunmasının gerçekleştirilmesi için Avrupa prensleri arasında, bir barış ve iç düzenin sağlanması gerekmekte idi. Avrupa'nın kaderi bu iki şarta bağlı idi.

Aleandro'nun bu düşüncesi 1 Ekim 1533 tarihiyle Pietro Carnesecchi'ye gönderdiği mektupta şöyle ifade edilmektedir: "Eğer Hıristiyanlar arasında barış sağlanabilirse Türklere karşı hem savaşabilir hem de onları yenebiliriz"⁴ Jacobo Salvati'ye gönderdiği bir notta da buna benzer bir fikir görülmektedir: "hep birlikte kafirlere karşı çok iyi bir savunma ve saldırı yapabileceğimiz kanaatindeyim"⁵.

Şüphesiz Aleandro, Papa'nın temsilcisi olarak, Osmanlı tehlikesinin büyüklüğünü çok iyi bilmekte idi. Aynı zamanda İtalya'nın tehlikeli bir durumda olduğunu ve yalnız Venedik Cumhuriyetini savunabileceğini de biliyordu. Venedik daha iyi bir coğrafi durumda olmasına rağmen gücünü Şark (Levant) ticaretine dayandırmakta idi. Genel olarak, Venedik'in Türkler ile olan ilişkileri iyi idi. Ayrıca güçlü bir filo da sahipti. Bu yüzden Papa ve Venedik Cumhuriyeti arasında gerçekleştirilen ilişkiler çok önemlidir. Venedik, İtalya ve kendi savunmasını sağlamak ve Türklerle iyi ilişkiler kurmak gibi ikili bir politika izlemektedir. Çok defa deniz imparatorluğunu elinde tutabilmek için Türklere pek çok şey ikram ediyordu. Bu durum Aleandro'nun raporlarında açık bir şekilde ortaya

4. NV, I, s.151.

5. NV, I, s.41.

çıkılmaktadır. Örneğin, 29 Temmuz 1533 tarihli raporunda; "Sultan Süleyman, Giorgio Gritti'ye, Venedik Dükü'nün oğlunun, Koron Seferinin gerçekleştirilmesi için 4 kadirga hazırlanmasını" emretmekte,⁶ aynı raporda, "Sultan Süleyman, buğday getirilmesi için Venedik Senatosu tarafından gönderilen gemilerinden birkaç denizci" alabilmektedir.

Aslında Venedik savaştan kaçınmak suretiyle kendi problemlerini halletmeye çalışmaktadır. Venedik'in gücü denizde yapılan hareketlere bağlıdır. Onun için kaybettiği dört kadirganın Akdeniz'de sahip olduğu pek çok yere karşı hiç birşey ifade etmeyeceği de açıktır.

Diğer bir örnek, Canaletto'da, 1 Kasım 1533'te Venedik Filosu Türk kadirgalarına korsan olduklarını tahmin ederek saldırır. Tabii ki bu olay Sultanı çok kızdırmıştır. Bu yüzden Venedik, diplomatik yoldan bu işi halletmeye çalışır. Bu olayı Aleandro şu şekilde nakletmektedir: "Denizde meydana gelen bu olaylar nedeniyle İstanbul'a diplomatik görevli olarak Daniele de Ludovicis ve Benedetto Rambesti gönderilmiştir"⁷ dedikten sonra eklemektedir: "Sorumlu olduğu sanılan Girolamo Canal'ın gerekli işlemleri ekli olarak sunulmuştur."⁸ 12 Nisan 1534'te İstanbul'dan ayrılan Daniele de Ludovicis Venedik'e geldiğinde Elçi Aleandro ile görüşükten sonra, 13 Haziran tarihini taşıyan raporunda Salviati'ye şunu bildirmekte idi: "Müzakerelerin gerçekleştirilebilmesi için Sultan Süleyman'ın morali çok müsaittir"⁹. Diplomatik işlerin çözülebilmesi ve anlaşmaya varılabilmesi için insanların arzusu çok önemli bir etkidir. Venedikliler için, basit görülen insanların morali bu tip problemlerin halli için gerçekten çok önemlidir. Aleandro iyi bir diplomat olduğu için bunu çok iyi bilmekteydi.

Türk Donanması ile ilgili ve bundan sonraki edindiğimiz tüm bilgilerin daha iyi anlaşılabilmesi amacıyla her belge için 1), 2) ve 3) rakamları aşağıdaki anlamları vermektedir:

1) İstanbul'dan Venedik'e gönderilen mektupların tarihi (Mektubun geldiği yer İstanbul olmadığı takdirde metinde belirtilecektir.

6. NV, I, s.42.

7. NV, I, s.158. 28 Ocak 1534'ün raporu.

8. NV, I, s.158. Aynı rapor.

9. NV, I, s.236, 237.

- 2) Venedik'ten Roma'ya yollanılan mektupların tarihi.
- 3) Mektupların içerdiği bilgiler.

TÜRK DONANMASININ HAREKETLERİ

Daha önce değindiğimiz gibi Aleandro'nun en büyük korkusu Türk Donanmasıdır. Bu yüzden Türk Filosunun hareketlerini ve onun hakkında İtalya'da alınan kararları dikkatli bir şekilde izlemektedir. Çünkü sonunda bu bilgiler Roma'ya ulaşmaktadır. Aleandro'nun raporlarından edindiğimiz bilgiler aşağıda sunulmuştur.

BELGELER
1) 08.03.1533
2) 12.04.1533
3) "Bu sene Türklerin yalnız Koron'un ele geçirilmesini planladıkları" (NV, I, s.31).
1) 24.06.1533
2) 29.07.1533
3) "Sultan Süleyman Giorgio Gritti vasıtasıyla Venedik Dükü'nün Koron seferinin gerçekleştirilebilmesi için 4 kadirga hazırlanmasını emrettiği" (Bkz. dipnot No. 6)
1) Yok
2) 01.10.1533
3) "Bu kış Türk filosunun Koron yöresinden ayrılmayacağı ve Zonchio'da kalacağı", (NV, I, s.119).
1) 9 Kasım - 15 Aralık 1533 arası
2) 07.02.1534
3) "Barbaros'un 18 gemi ve çok sayıda esir ile İstanbul'a geldiği", "Türk donanmasının Amiralininin 4 kadirga ile İstanbul'a ulaştığı", "Gelibolu'da 27, Modon'da 4 kadirganın bırakıldığı", (NV, I, s.170)

1) 28.12.1533-04.01.1534 arası
2) 04.03.1534
3) "Barbaros'un kaptanını 15 kadirgallık bir filo ile Ege'yi gözetlemesi için gönderilmesi", "İstanbul Tersanesi'nde 30, Gelibolu'da 45 kadirganın hazırlanması", (NV, I, s.184)
1) 06.03.1534, 07.03.1534, 10.03.1534
2) 14.04.1534
3) "Barbaros'un Sultan Süleyman tarafından Osmanlı Donanması Amiralisi ve RodosNegroponte Sancakbeyi olarak atanması", "Kadirgaların hazırlığının hizalandırılması", (NV, I, s.197).
1) Yok
2) 04.05.1534
3) "Kutsal Perşembe Günü Koron'un Trklre iade edilmesi", (NV, I, s.216)
1) Yok
2) 03.06.1534
3) "Koron"un iade edilmesi", (NV, I, s.230)
1) 28.04.1534, 12.05.1534
2) 13.06.1534
3) "Barbaros ve Sultan Süleyman arasında uzun bir görüşmenin yapıldığı", "Barbaros'un 100 kadirga ile denize açılabilceğı", "Donanma için 2100 günlük Duka tayininin yapıldığı", "Gelibolu'da bulunan kadirgaların ekmek ve gerekli malzemeler almak amacıyla İstanbul'a gelmeleri", (NV, I, s.238-239)

1) Yok
2) 22.07.1534
3) "Türk Donanmasının muhtemelen Modon çevrelerinde hazır bulunacağı", (NV, I, s.261).
1) Yok
2) 01.08.1534
3) Yine aynı şekilde, "Türk Donanmasının Modon çevresinde bulunacağı" (NV, I, 266) HAKKINDA.

TÜRK ORDUSU HAKKINDA BAZI BİLGİLER

Bağdat'ın fethi ile sonuçlanan Kanuni'nin İrakeyn Seferi ile ilgili bazı bilgiler verilmektedir. Ayrıca, bu seferde bütün Azerbaycan, Basra ve Basra Körfezinin batı kıyıları da fethedilmiştir.

BELGELER	
1) 28.12.1533-04.01.1534 arası	
2) 04.03.1534	
3) "Sultan Süleyman'ın Suriye seferine katılacağı söylentileri", "Buda'da yaklaşık olarak bin Türk askerinin bulunduğu", (NV, I, s.184)	
1) Yok	
2) 03.06.1534	
3) "Sultan Süleyman'ın Eylül'den sonra belki Suriye'ye gidebileceği söylentileri", (NV, I, s.236-237)	
1) 24.04.1534, 12.05.1534	
2) 13.06.1534	
3) "Sultan Süleyman'ın Şah Tahmasb'a karşı mücadele etmek amacıyla Anadolu'ya geçmesi", (NV, I, s.238-239)	

1) Yok
2) 11.07.1534
3) "Sultan Süleyman'ın şu anda belki de Anadolu'da bulunduğu", "Şah Tahmasb'in güçlerinin Türklere karşı önemsiz olmadığı", (NV, I. s.259)
1) 08.08.1534
2) 06.09.1534
3) "Savaşta Şah Tahmasb'in Sultan Süleyman'a nazaran daha avantajlı görüldüğü", "Bu kış Sultan Süleyman'ın İstanbul'a döneceği", (NV, I. s.278)
1) 14.09.1534
2) 31.10.1534
3) "İstanbul'dan 1 milyon altın ve 3 bin tüfek istendiği", "Şah Tahmasb meselesinin iyiye gittiği", "Tebriz istihkamlarının sağlamlaştırıldığı", (NV, I. s.294)
1) 27.12.1534, 01.01.1535
2) 02.02.1535
3) "Sultan Süleyman'ın İran'da pek paşaralı olamadığı, Suriye'ye döndüğü" (NV, I. s.307) HAKKINDA

İSTANBUL'DAN DİĞER HABERLER

Bu dönemdeki mektuplar özellikle diplomatik münasebetler ile ilgilidir. Genel olarak ön planda Süleyman ve Macaristan Kralı Ferdinand arasında gerçekleştirilen müzakereleri içermektedir. Çünkü, Avrupalılar Macar cephesinde yapılan Türk ilerlemelerinden endişe etmekte idiler. Bu müzakereler hakkında aşağıdaki belgeler tespit edilmiştir:

- 1) 24.06.1533
- 2) 29.07.1533
- 3) "Macaristan Kralının elçilerinin Sultan Süleyman ile görüşmeleri",
"Kral Giovanni Zapolya'ya Strigonia'nın iade edilmesi", (NV, I, s.307)

- 1) 09.11.1534
- 2) 07.02.1534
- 3) "Macaristan Kralı elçilerinin barış anlaşmasını doğrulamak amacı İstanbul'a gelmeleri", (NV, I, s.89)

- 1) 28.04.1534-12.05.1534 arası
- 2) 13.06.1534
- 3) "25 Nisan'da Cornelio'nun Macaristan Kralının temsilcisi olarak İstanbul'a gelmesi", (NV, I, s.170) HAKKINDA

PAPA ELÇİSİ GIROLAMO VERALLO VE GIORGIO ANDREASSI'NİN ELÇİLİK SÜRELERİ

Papa elçileri Girolamo Verallo ve Giorgio Andreassi'nin elçilik süreleri haberleşme koleksiyonun II. cildinde yer almaktadır. Verallo, Vatikan tarafından 1535'in Aralık ayında Venedik'e gönderilmiş ve Aleandro'nun yerine geçmiştir. 1540'ın Şubat ayında Papa III. Paul onun Roma'ya dönmesini istemiştir. Bu yüzden o anda Chiusi Piskoposu olan Giorgio Andreassi Venedik'teki Papalık Elçiliğine atanmıştır. Andreassi'nin süresi 1542'nin Mayısına kadar devam etmiştir.

Bu elçilerin dönemi çok yoğun ve hareketli geçmiştir. Bu dönemde çok üstü kapalı bir diplomatik faaliyet görüldüğü gibi olaylar da çok zengindir. Bu olaylar bilindiği gibi Avrupa ve İtalya tarihini çok etkilemiştir. Örneğin, Milano Dukası'nın iktidarı ele alması, II, Fransuva'nın ölümü ve Türklere karşı ittifak hareketleri gibi önemli olayları bu mektuplardan tespit ve takip edebilmekteyiz.

Aleandro gibi bu iki elçinin de endişesi, Türklere karşı yapılması düşünülen mücadeledir. Örneğin, 26 Şubat 1536'daki mektubunda Verallo Papalık Sekreteri olan Ambrogio Ricalcati'ye şunu bildirmektedir: "Sefir López de Soria Majeste'nin (İspanya Kralı V. Carlos) temsilcisi olarak, Milano'nun Türklere karşı savunması ve yapılacak savaş için Venedik Senatosu'na yardım talebinde bulundu" (NV, II, s.47). Fakat, bir bakıma bu talepler Aleandro'nunkilerden farklı idi. Çünkü, Aleandro'nun umudu Venedik Filosunda iken, Verallo'nun umudunun diplomaside olduğunu mektuplarından öğrenmekteyiz: "Çok elçiler var ki, Türklere karşı savaş yapılmasını arzulu bir şekilde devlet adamlarına teklif ettikleri gibi, bunu sağlamak için, bütün dünyanın gözleri önünde her türlü çabayı da sarfetmektedirler" (NV, II, s.132).

Bu çabalar, 1538 senesinin sonunda bir ittifak projesi ile sona ermiş, fakat önemli sonuçlar alınamamıştır. Roma'dan Kardinal Alessandro Farnese 14 Aralık 1538'de Verallo'ya şunu bildirmektedir (NV, II, s.210):

"- Şarlken, Türklere karşı yapılacak savaş için büyük bir hazırlık içindedir.

- Bunun gerçekleştirilmesi için elinde dört milyon'dan fazla altın bulunmaktadır.

- Bu teşebbüs en geç iki sene içinde gerçekleştirilecektir".

Böylece 1540'ın sonunda Katolik Savunma İttifakı imzalanmıştır. Bu ittifakta hem Protestanlara hem de Türklere karşı önemli tedbirler alınmıştır (NV, I, s.318. Kardinal A. Farnese'nin G. Andreassi'ye gönderdiği 26.11.1541 tarihli mektubu). Fakat o dönemde Şarlken ve diğer Avrupa devlet adamları Papa'nın bu tür teşebbüslerini pek desteklemiyorlardı. Bu yüzden her ne kadar Papa Elçisi Andreassi, Verallo ile aynı ümidi paylaşmakta ise de Hristiyan birliğinin teşkili Türklere için de çok büyük bir sürpriz olacaktı (NV, II, s.305). Öte yandan ittifaka göre "en yakın bir zamanda Türklere karşı hiç olmazsa bir sefer yapılacaktır" (NV, I, s.305). Verallo ve Andreassi din adamları olarak barışa inanıyorlarsa da, bu şartlara göre barış zor görünüyordu. Çünkü Roma, kafirlere karşı devamlı savaş içinde olmak zorunda olduğu için Türklere barış olanaksızdı. Bu yüzden Papalık ittifak şartlarını gerçekleştirmeyi teklif ettiği zaman dahi bazı devletler bağımsız bir şekilde Türklere barış görüşmelerini yürütmekte idiler.

Nitekim, 1536 senesinde bir Türk elçisi Venedik'e geldiğinde Verallo şöyle demektedir: "Dün (10 Şubat) Sultan'ın Elçisi Yunus Bey Venedik'e gelmiştir. Yarın Venedik Senatosunda kabul edilecektir" (NV, II, s.43). Öte yandan İspanya ve diğer ülkeler de benzer şekilde hareket edeceklerdir. Bu nedenle ittifakın gerçekleşmesine imkan olmayacağı açıktır.

TÜRK DONANMASININ HAREKETLERİ

1536 ve 1537 senelerinde Türk Donanması İtalya kıyılarına saldırır. Daha sonra, 1538'in Eylül ayında müttefik İspanyol-Venedik Donanmasını Preveze'de yener. Sonunda, 1540'da Venedik-Türk barış anlaşması imzalanır. Fakat, Türk zaferleri genellikle pek az yer almaktadır. Bu döneme ait belgelerde rastladığımız bilgiler aşağıda sunulmuştur:

BELGELER

1) 15.03.1534
2) 17.04.1536
3) "Barbaros'un 50 tane kadirga ile çıkacağı, Koron ve Rodos'daki kadirgaları toplayarak muhtemelen Puglia'ya veya Kalabriya'ya gideceği", (NV, II, s.59).
1) Yok
2) 19.06.1536
3) "Sultan Sileyman'ın Midilli ve Tenedos'a silahla donatılmış 50 tane kadirga gönderdiği", "Türk Donanmasının Amiralii'nin Barbaros olacağı", (NV, II, s.64)
1) 11.06.1534
2) 13.07.1536, 14.07.1536
3) "Bu ayın onbirinde Barbaros'un 70 kadirga ile deniz seferine çıkacağı", (NV, II, s.69)

1) Yok 2) 13.09.1536 3) "Barbaros'un 60 tane kadirga ile Kalabriya'da bulunduğu ve Kotrone'ye büyük zarar verdiği", (NV, II, s.78)
1) Yok 2) 27.09.1536 3) "Önümüzdeki yıl için çok sayıda gemi kerestesi hazırlandığı, Barbaros'un Çakkale'de bulunduğu", (NV, II, s.82)
1) 21.10.1536, 22.10.1536 2) 25.11.1536 3) "Büyük bir donanma için gereken malzeme hazırlığının hızlandırıldığı", (NV, II, s.90).
1) Yok 2) 26.11.1536 3) "Ekim'in 16'sında bizzat Sultan Süleyman'ın tersaneyi ziyaret ederek çalışmaların durumunu incelediği", "Şubat ayı için donanmanın hazır olmasını emrettiği", (NV, II, s.91).
1) Korfu, tarih yok 2) 09.05.1537 3) "Türk Donanmasının hazırlığının devam ettiği", (NV, II, s.113)
1) Yok 2) 11.09.1537 3) "Sultan Süleyman'ın Korfu'ya saldırmak için hazırlandığının tahmin edildiği", (NV, II, s.122).

1) Bar (Antibari), tarih yok
2) 27.11.1537
3) "Şubat ayı içinde kadirgaların hazır olmalarının emredildiği", (NV, II, s.134)
1) Korfu, tarih yok
2) 07.12.1537
3) "Türklerin Cerigo'ya büyük zarar verdikleri", "Kataro'ya da saldırdıkları ve yağmaladıkları", (NV, II, s.137)
1) Ragusa, tarihsiz
2) 30.04.1538
3) "Türklerin Adriyatik Denizine sefer planladıkları", (NV, II, s.157)
1) Yok
2) 09.05.1538
3) "Alzante'de birkaç Türk'ün yakalandığı, işkence yapıldıktan sonra Sultan Süleyman'ın bu sene Ege dışına çıkmayacağını itiraf ettikleri", (NV, II, s.160)
1) 31.03.1538
2) 10.05.1538
3) "Donanmanın hazırlandığı, Barbaros'un çalışmaları yönetmek için bütün gün tersanede durduğu, Nisan ayında 150 tane kadirga ile sefere çıkabileceği", "Portekiz'e karşı gönderilen donanmanın korunması için 20 kadirganın yollandığı", (NV, II, s.164)
1) 27.04.1538; Korfu, 10.05.1538
2) 29.05.1538
3) "Barbaros'un 150 kadirga ile harekete hazırlandığı", "Murat Ağa'nın Ege'de bulunduğu, Micone'ye ve başka adalara saldırdığı, çok sayıda esir aldığı", "Barbaros'un Gelibolu'dan 100 kadirga ile çıktığı, Korfu'ya saldıracağı söylen-tileri", (NV, II, s.168-170).

1) Korfu (Milo), 14.06.1538
2) 11.07.1538
3) "Türk Donanmasının Andros, Tine, Micone, Syfanto ve Nixia'ya saldırdığı, Haziran'ın 12'sinde Kandiye'ye gittiği", (NV, II, s.176)
1) Korfu, tarihsiz
2) 09.08.1538
3) "Barbaros'un Kandiye'den çıkarak Takımadalar'dan iki adaya saldırdığı, ayrıca iki adanın birinden 1500 esir aldığı",
"Barbaros'un donanmada Veba olduğu için Sultan'a filoyu takviye etmesi gereğini bildirmesi", (NV, II, s.182-183).
1) Kandiye, tarihsiz
2) Tarih yok
3) "Kandiye'deki Settia Şatosu'na Barbaros tarafından saldırıldığı, daha sonra Rodos yönünde yoluna devam ettiği", (NV, II, s.184)
1) Kandiye, 03.08.1538-04.08.1538
2) 07.09.1538
3) "Barbaros'un itaat etmeyen 10 korsan gemisinin yakılmasını emrettiği", (NV, II, s.189-190)
1) Otranto, tarihsiz
2) Roma, 09.10.1538
3) Barbaros, 120 kadirga ile Adriyatik Denizi'nden ayrıldığı", (NV, II, s.199-200)
1) Korfu, 08.10.1538
2) Roma, 18.10.1538
3) "Barbaros'un Koron'dan 40' millik uzaklıkta olan Pachi Adası'na hareket ettiği",
"Hristiyan prenslerinin 120 adet kadirga ve 30 adet yelkenli gemi ile Barbaros'a karşı çıkmak için hazırlık yaptıkları", (NV, II, s.203).

1) Korfu, tarihsiz
2) Roma, 11.11.1538
3) "Barbaros'un Gomenize'den 130 tane gemi ile ayrıldığı, Porto Fanaro ve Kataro'da da görüldüğü", (NV, II, s.206)
1) Korfu, tarihsiz
2) Roma, 14.12.1538
3) "Barbaros'un gemisinin batması ve otuzdan fazla gemi ve çok sayıda adamını kaybetmesi", (NÖ, II, s.210)
1) Korfu, tarihsiz
2) Roma, 15.12.1538
3) "Türk donanmasının İstanbul'da bulunduğu", (NV, II, s.211)
1) İspanya, 12.02.1539
2) Roma, 02.03.1539
3) "Türklerin İstanbul'da büyük bir donanama hazırlığı içinde oldukları, bu yüzden Türklere karşı gönüllü olarak bir savaş yapılmasının gerekliliği", (NV, II, s.219)
1) Canea, 12.06.1539
2) Venedik, 09.07.1539
3) "Barbaros'un Negroponte'ye yakın olan Caristo'ya 150 kadirga ile diğer gemiler ile geldiği", (NV, II, s.244)
1) İstanbul, tarihsiz
2) Venedik, 26.07.1539
3) "Türk Donanmasının Temmuz'un 13'ünde Castelnovo'ya geldiği, ilk çatışmanın olduğu, Türkler geri çevrildiği ve 500 adam kaybettikleri", "Donanmanın diğer bölümünün Kataro Körfezi'nde bulunmakta olduğu", (NV, II, s.245).

1) Ancona, Brindisi, Ortranto, tarih yok
2) Roma, 17.08.1539
3) "Ayın 7'sinde Türklerin saldırısının gerçekleştirildiği, Castelnovo'nun kaybedildiği, Türklerin kayıp asker sayısının 1500'e bulduğu", (NV, II, s.247)
1) Ragusa, tarihsiz; Kataro, 16.08.1539, 17.08.1539; Zara, 24.08.15390 İstanbul, tarihsiz.
2) Venedik, 22.08.1539, 27.08.1539
3) "Barbaros'un Kataro'ya istemesi", "Türklerin Castelnovo ve Kataro saldırılarından sonra Venedik'e kadar gelebilecekleri", "Barbaros'un Filosunun Castelnovo'ya 18 millik uzaklığa geri çekildiği", "Türk Donanmasının Bocca de Kataro'da bulunduğu, buraya ayın 20'sinde geldiği, 21'inde Velona yönünde hareket ettikleri", "Kataro, Napoli de Romania, Dolcino, Malvasia ve Nadin'i isteyen Sultan ile iyi bir anlaşmaya varılabileceği", (NV, II, s.248-251)
1) Korfu, tarihsiz
2) Spoleto, 09.10.1539
3) "Türk Donanmasının Preveze'de bulunduğu, 150 geminin kalafatlandığı, gideceği yerin bilinmediği", (NV, II, s.253)
1) İstanbul, tarihsiz
2) 18.11.1540
3) "Türk ve Venedik Donanmalarının karşılaşarak birbirleriyle selamlaştıkları", (NV, II, s.272-273)

1) İstanbul, tarihsiz
2) 19.11.1540
3) "Adriyatik Denizinin Amirali, Kaptanı ve Levazımcısının Türklerle bir barış anlaşması yapabilmek amacıyla 15 tane Venedik kadırgasının ve 10 tane Dalmaçya kadırgasının silahsızlandırılması konusu tartışabilecekleri", (NV, II, s.273)
1) Ragusa, tarihsiz
2) 16.04.1541
3) "Türk Donanmasının İstanbul'dan çıktığının doğrulandığı", (NV, II, s.287)
1) 16.03.1541
2) 19.04.1541
3) "Askerlerin çoğunluğunun İran'a gönderilmiş olması nedeni ile Türk Donanmasının söylendiği kadar büyük olmadığı", (NV, II, s.288-289)
1) 03.04.1541
2) 07.05.1541
3) "Türk Donanmasının büyük olmadığı", (NV, II, s.291)
1) 05.08.1541
2) 03.09.1541
3) "Bu sene için donanma hazırlanmadığı", (NV, II, s.305)
1) Korfu, 17.09.1541
2) 16.10.1541
3) "Donanma için çok miktarda peksimet hazırlandığı", "Barbaros'un gelecek mevsim için donanmayı hazırlamak zorunda olduğu", (NV, II, s.314) HAKKINDA.

DİPLOMATİK İLİŞKİLER

Bu dönemde Osmanlı İmparatorluğu Avrupa politikasına gerçek bir şekilde katılmaktadır. Aynı zamanda diplomasi dünyasında çok önemli bir rol oynamaktadır. Görüldüğü gibi bu dönemde bütün Avrupa ülkeleri ile Osmanlı İmparatorluğu arasındaki ilişkiler, bir yandan Türklerin ilerlemeleri, öte yandan Avrupa'daki karışıklıkların bir yansımasıdır. Bu konuyla ilgili bilgiler aşağıda sunulmuştur:

1) Yok
2) 12.04.1436
3) "Sultan Süleyman ile Şah Tahmasb arasındaki ilişkilerin kötüye gittiği", (NV, II, s.58)
1) Germania, tarihsiz
2) Roma, 20.03.1539
3) "Sultan Süleyman'ın Kral Giovanni'nin nikâh törenine çok miktarda armağan ile bir elçi gönderdiği", (NV, II, s.223)
1) Yok
2) 17.04.1539
3) "Cesare Cantelmo, İspanya Kralının temsilcisi olarak genel bir ateşkes müzakeresi yapmak için İstanbul'a gönderildiği", (NV, II, s.228-229)
1) Yok
2) 22.08.1539, 27.08.1539
3) "Sultan Süleyman ile iyi bir anlaşma yapılabileceğinin ümit edildiği (Venedik-Türk ilişkileri için)", (NV, II, s.251)

1) Yok
2) 15.11.1540
3) "Ayn başında İstanbul'a giden ve Sultan Süleyman'ın yeni taleplerine Venedik Senatosu'nun cevabını götüren kişinin yolda öldüğü söylentisi", (NV, II, s.264)
1) Yok
2) 18.11.1540
3) "İstanbul'da Kral Giovanni Sigismondo'nun elçilerinin bulunması nedeniyle, Macaristan'da Sultan Süleyman'ın hiçbir sefer yapmayacağı", (NV, II, s.272-273)
1) 28.10.1540, 03.11.1540
2) 11.12.1540
3) "Macar sefirlerinin Sultan Süleyman'dan çok şey elde ettikleri", (NV, II, s.274-275)
1) 16.03.1541
2) 19.04.1541
3) "Türk Donanmasının miktarı Sultan Süleyman'ın Fransa ile yaptığı müzakerelerin sonucuna göre artırılabilir veya azaltılabilir", (NV, II, s.288-289)
1) 08.05.1541, 10.05.1541
2) 11.06.1541
3) "Fransa'dan İstanbul'a Quirino'nun geldiği, Donanmanın artırılmasını tavsiye ettiği", (NV, II, s.293)
1) Yok
2) 15.11.1541
3) Belgrad'tan gelen Fransız asıllı Colla de Barletta adlı bir kaptanın Kral adına Sultan ile müzakere edeceği", (NV, II, s.316)

- 1) Yok
- 2) 11.03.1542
- 3) "Müzakerelerin devam edebilmesi için mevsim başında Yunus Bey'in gelmesinin beklenmekte olduğu", (NV, II, s.330) HAKKINDA

TÜRK ORDUSU HAREKETLERİ

Herşeyden önce işaret etmek gerekir ki, şu anda Türkler hem Akdeniz'de hem de Macar cephanesinde savaşmaktadırlar. Koleksiyonun bu kısmında özellikle Macaristan'ın bir Osmanlı vilayeti haline getirildiği hakkında bilgi verilmektedir:

BELGELER

- 1) Yok
 - 2) 27.09.1536
 - 3) "Sultan Süleyman'ın, Macar cephesinin güçlendirilmesini emrettiği", (NV, II, s.82)
- 1) 21.10.1536, 22.10.1536
 - 2) 25.11.1536
 - 3) "30 bin Türk askerinin Macaristan'ın bazı yerlerine saldırdıkları", (NV, II, s.90)
- 1) Macaristan 14.04.1538, 28.04.1538
 - 2) 09.05.1538
 - 3) "Bu sene yalnız Macaristan seferinin yapılacağı"
"Belgrad'a çok sayıda mühimmat ve malzemenin getirilmekte olduğu",
"Sabaz ve Esech nehirlerinde köprü yaptırılmış olduğu", (NV, II, s.160)

1) Yok
2) 18.05.1538
3) "Türk Ordusunun Macaristan'da sefer halinde olduğu", "Sultan Süleyman'ın Buda'nın teslim edilmesini istediği", (NV, II, s.166)
1) Yok
2) 09.08.1538
3) "Sultan Süleyman'ın bizzat Macaristan'da bulunmakta olduğu", "300 bin asker ile Cjarabag (Karadağ)'dan hareket etmekte olduğu", "Tuna'da (Nabdor Alba'da) bir köprünün yaptırılmış olduğu", (NV, II, s.182-183)
1) Macaristan Kralı, tarihsiz
2) 29.08.1538
3) "Sultan Süleyman'ın Macaristan'da bulunduğu", "Kral Giovanni'nin bütün kuvvetlerini toplayarak Sultan Süleyman'ı beklemekte olduğu", (NV, II, s.186)
1) Stira, 27.08.1538
2) 07.09.1538
3) "Sultan Süleyman'ın büyük bir ordu ile Valakya'ya (4 Ağustos) hareket ettiği; ayın 14'ünde Tuna'ya geçtiği", (NV, II, s.189-190)
1) Macaristan Kralı, tarihsiz
2) 09.09.1538
3) "Türk Ordusunun asker sayısının 240 bine yaklaştığı, bunların 6 binini yeniçeri olduğu", "Ordunun 300 topa sahip bulunduğu", "Sultana göre seferin Moldavya'da başlayacağı, daha sonra Erdel, Macaristan ve Germania'da (Almanya'nın güneydoğusu) devam edeceği", (NV, II, s.191)

1) Germania, tarihsiz
2) Roma, 20.03.1539
3) "Moldavya'da 7 bin Türk askerinin bulunmakta olduğu", (NV, II, s.223)
1) Edirne, 27.02.1541
2) 09.04.1541
3) "Macaristan seferine katılmak amacıyla Sofya'ya 2 bin yeniçerinin gönderilmiş olduğu", "Mehmet Paşa Macaristan seferi için görevlendirilmiş olduğu", (NV, II, s.284)
1) Ispruk, 10.04.1541; Ragusa, tarihsiz
2) 16.04.1541
3) "Sultan Süleyman'ın büyük oğlunun Süleyman Paşa ile birlikte Şah Tasmab'a karşı gönderilmiş olduğu", "Türkler Peşte'ye dört defa saldırdıkları", "Buda'ya yapılan top saldırısının büyük zarar verdiği", "Macaristan Kralına yardım gönderilmekte olduğu", (NV, II, s.287)
1) 16.03.1541
2) 19.04.1541
3) "Türklerin Peşte'yi terkettikleri, Macaristan'a doğru devam etmekte oldukları", (NV, II, 288-289)
1) 03.04.1541
2) 07.05.1541
3) "Sultan Süleyman'ın İstanbul'a dönmekte olduğu", "Mehmet Paşa'nın Sofya çevrelerinde Macaristan seferi için asker toplamakta olduğu", "Macaristan'a giden Paşa'nın ordusunun 40 bin asker ve 3 bin yeniçeri olduğu", (NV, II, s.291)

1) 05.08.1541
2) 03.09.1541
3) "İstanbul'da büyük bir Veba salgını olduğu", (NV, II, s.305)
1) Yok
2) Ravenna, 11.10.1541
3) "Hristiyanlığın savunulması için Macaristan'a Giovanni Batista Savello yönetiminde 3000 askerin gönderilmesine karar verildiği", (NV, II, s.312)
1) 20.10.1541
2) 01.12.1541
3) "Sultan Süleyman'ın Sofya'ya geldiği, ayın sonunda İstanbul'da beklenmekte olduğu", (NV, II, s.321) HAKKINDA

PAPA ELÇİSİ LUDOVICO BECCADELLI'NİN ELÇİLİK SÜRESİ

Beccadelli Bolonya'da 1501 senesinde doğdu. 1549 yılında Ravello Piskoposluğuna atandı. 4 Mart 1550'de Papalık tarafından Venedik Sefareti'ne görevlendirildiği hakkındaki mektuplar, Beccadelli'nin yaptığı muhabereleleri içeren koleksiyonun V. ve VI. ciltlerinde yer almaktadır. L. Beccadelli'nin Venedik'te yaptığı görev 1550-1554 arasında gerçekleşmiştir.

Beccadelli'nin bulunduğu süre içinde Luter ve Anabaptist propagandası yeniden güçlenmiş ve Avrupa'nın durumu kötüye gitmiştir. Bu yüzden Türkler hakkında elde ettiği bilgileri Roma'ya çok ayrıntılı bir şekilde bildirmektedir.

Beccadelli'nin en büyük endişesi Türk Donanmasının hareketleridir. Çünkü, İtalya'nın iç durumu karışık olduğu için Türk Donanmasının ilerlemesi İtalya kıyıları için gerçekten büyük bir tehlike arz etmektedir.

TÜRK DONANMASININ HAREKETLERİ

Sinan Paşa ve Turgut Reis'in dönemleri Türk Filosu için çok hareketli geçmiştir, özellikle Batı Akdeniz'de çeşitli operasyonlar gerçekleştirilmiş ve saldırılar İtalya'nın batı kıyıları ve Korsika Adasına kadar ulaşmıştır. Bir defa daha Türkler aynı anda üç cephede savaşmak zorunda kalmışlardır: Akdeniz, Macaristan ve İran. Bu devamlı savaşlar Osmanlı İmparatorluğunu bitkin bir hale getirmiş ve ilk belirtileri bu dönemde görülmeye başlanmıştır:

1) 26.07.1550
2) 09.08.1550
3) "Dragut'un Taranto Körfezinden geçtiği", "Venedik Filosunun hazırlanmakta olduğu", (NV, V, s.105)

1) Napoli, tarihsiz
2) Roma, 18.10.1550
3) "Hristiyanlara zarar vermek ve saldırmak için Rodos'tan 13 tane kadırganın çıktığı", (NV, V, s.145)

1) Korfu, tarihsiz
2) 01.11.1550
3) "Dragut'un Modon'a hareket etmekte olduğu", (NV, V, s.151)

1) 25.09.1550 2) 08.11.1550 3) İstanbul tersanesi için büyük bir malzeme toplanmasının görünmekte olduğu", (NV, V, s.156)
1) Yok 2) 10.01.1551 3) "Sultan Süleyman'ın İran seferi nedeniyle en fazla 30 tane kadirga inşa edebileceği", (NV, V, s.196-197)
1) Yok 2) 21.02.1551 3) "Cezayir ve Tunus Krallarının İstanbul'a elçiler gönderdikleri için hazırlanmakta olan donanmanın Afrika seferi için olabileceği", (NV, V, s.208-209)
1) Korfu, tarihsiz 2) 21.03.1551 3) "Tersanenin büyük bir hazırlık içinde olduğu", "Topçuluk ve atlar için 40 tane büyük kadirganın inşa edilmekte olduğu", (NV, V, s.219)
1) 09.02.1551 2) 04.04.1551 3) "Tersane'de gece gündüz 700 adamın çalışmakta olduğu", "Pera fırınlarında donanma için ekmek hazırlanmaya olduğu", (NV, V, s.223)
1) İstanbul, 05.03.1551; Edirne, 12.03.1551 2) 11.04.1551 3) "Tersane için çeşitli malzeme taşıyarak Rodos'tan bir kadirganın geldiği", "Donanma için 8 bin kental ekmek yapılmış olduğu", (NV, V, s.225)

1) İstanbul 22.03.1551; Zanta, Kefalonya, tarihsiz
2) 25.04.1551
3) "Zanta'da İstanbul'dan kürekçi istenmesi" "Kefalonya çevrelerinde donanma için ekmek yapılmakta olduğu", "Preusa'da ekmek yapılmakta olduğu, ayrıca 2000 altın bulunduğu", "İstanbul'da 1500 kürekçinin bulunduğu, bu sayının daha da artmasının bek- lendiği", (NV, V, s.229-230)
1) 04.04.1551
2) 02.05.1551
3) "Denizde 92 kadirganın bulunmakta olduğu", "Donanmanın asker sayısının 40 bin olup 70 bine yaklaşabileceği", (NV, V, s.231)
1) 24.04.1551
2) 23.05.1551
3) "Denizde 110, hazır durumda 50 kadirganın bulunduğu", "Haziran ortasında donanmanın hazır durumda olabileceği", (NV, V, s.237)
1) 07.05.1551
2) 06.06.1551
3) "Donanmanın ekmek miktarının üç ay için olduğu", "Donanmanın asker sayısının 80 bine ulaşmakta olduğu", "Donanmanın Mayıs'ın 22'sinde hazır durumda olacağı", "Donanmanın Lepanto'dan ekmek ve asker alacağı", (NV, V, s.243)
1) 16.05.1551
2) 13.06.1551
3) "Donanmada yalnız bin kürekçinin eksik olduğu", "Pera'da Veba'nın başladığı", (NV, V, s.245)

1) 07.06.1551
2) 04.07.1551
3) "Türk Donanmasının İstanbul'dan Negroponte'ye 108 kadirga ve 3 bin yeniçeri ile hareket ettiği", (NV, V, s.254)
1) 20.06.1551
2) 04.07.1551
3) "Korsanların Adriyatik Denizinde Venedik'ten gelen bir gemiyi yakaladıkları", (NV, V, s.260)
1) Korfu, 09.07.1551
2) 25.07.1551
3) "Türk Donanmasının hiçbir saldırıya uğramaksızın Korfu Kanalından 137 gemi ile geçtiği", (NV, V, s.264)
1) Korfu, 12.09.1551
2) 19.09.1551
3) "Türk Donanmasının Levant'a gitmekte olduğu", (NV, V, s.270)
1) İstanbul, 16.08.1551; Korfu, 08.09.1551
2) 26.09.1551
3) "Tersane'de 8 tane kadirganın inşa edilmekte olduğu", "Türk Donanmasının bir fırtınaya yakalandığı, Velona ve Preusa'da yardımına koştukları, donanmanın kayıplarının 18 gemi, 8 bin adam ve 200 top civarında olduğu", (NV, V, s.296)
1) Korfu, 10.10.1551
2) 24.10.1551
3) "Donanmanın İstanbul'a hareket etmek için Sultan'ın emrini beklemekte olduğu", "Kadirga inşa etmek amacıyla kereste ve çeşitli malzemelerle yüklü bir geminin İstanbul'a geldiği", (NV, V, s.311)

1) 07.11.1551 2) 19.12.1551 3) "Ege'nin gözetlemesi görevinin 40 tane kadırgalık bir filo ile Dragut'a verileceği", "İstanbul'da Veba'nın yayılmakta olduğu", (NV, V, s.331)
1) 24.11.1551, 27.11.1551, 02.12.1551 2) 09.01.1552 3) "Sultan Süleyman'ın Donanmanın hazırlanmasını emrettiği", (NV, VI, s.34)
1) Yok 2) 27.02.1552 3) "Fransızların, filoyu tamamlamak için Sultan'dan 50 tane kadırğa istedikleri, bunun cevabı olumsuz olduğu", (NV, VI, s.56).
1) 15.02.1552 2) 19.03.1552 3) "Donanmanın hazırlanmakta olduğu", "Donanmanın bütçesinin tamamlandığı", (NV, VI, s.71)
1) 09.03.1552 2) 16.04.1552 3) "Sultan Süleyman'ın Donanma Amiraline en yakın zamanda hareket etmesini emrettiği", "Topçuluk ve mühimmatın hazırlanmakta olduğu", (NV, VI, s.90-91)
1) 03.05.1552; 30.04.1552 2) 28.05.1552 3) "Çok sayıda asker ve levazimin gemiye yüklenmekte olduğu", "Donanmanın aynı 5'inde hareket edebileceği", (NV, VI, s.111-113)

1) 16.01.1553
2) 04.03.1553
3) "Takımda'yı gözetlemek için Dragut'un idaresinde 50 tane kadirganın inşa edilmekte olduğu", (NV, VI, s.208)
1) 02.02.1553
2) 18.03.1553
3) "Bu sene Türk Donanmasının sefer yapmayacağı, Denizlerde yalnız hazır durumda olacağıının söylentisi", (NV, VI, 208)
1) 09.03.1553
2) 22.03.1553
3) "Sinan Paşa'nın yönetiminde 50 tane kadirganın hazırlanmakta olduğu", (NV, VI, s.221-222)
1) 11.04.1553
2) 13.05.1553
3) "Denizde 57, inşa edilmekte olan 5 kadirganın bulunduğu", "Çok sayıda denizcinin toplanmakta olduğu", "Donanmanın Mayıs'ta hareket edebileceğinin tahmin edildiği", (NV, VI, s.229).
1) 18.05.1553
2) 17.06.1553
3) "Donanmanın gemi sayısının 70 olduğu, Haziran'da hareket edileceğinin söylendiği", (NV, VI, s.238)
1) 02.06.1553
2) 08.07.1553
3) "İstanbul'dan Çanakkale'ye 54 kadirga, 1 kalyon ve 4 yük gemisinin hareket ettikleri, Sakız Adası'nda Fransa Filosu ile birleşecekleri", (NV, VI, s.242)

1) İstanbul, 13.06.1553; Korfu, 06.07.1553
2) 15.07.1553
3) "Negroponte'den 70 tane Türk kadirgasının ve 25 Fransız kadirgasının geçtiği", "Cezayir'den 40, Marsilya'dan 30 Fransız kadirgasının geleceği", (NV, VI, s.243)
1) 19.06.1553
2) 29.07.1553
3) "Hindistan işleri ile görevli Kızıl Deniz Türk Donanmasının Portekizliler tarafından yenildiği, 24 kadirgadan yalnız 2 tanesinin kurtulduğu" (NV, VI, s.248-249)10
1) 15.10.1553
2) 25.11.1553
3) "Sultan Süleyman'ın 100 kadirganın inşa edilmesini emrettiği", "50 kadirga için kerestenin getirildiği", (NV, VI, s.289)
1) 15.11.1553
2) 16.12.1553
3) "Dragut'un Filosunun İstanbul'da bulunduğu", "Tersane'deki ustaların çalışırken tehdit etmekte oldukları", (NV, VI, s.297)
1) 08.02.1554
2) 24.03.1554
3) "Dragut'un 20 tane kadirga daha istediği", (NV, VI, s.330)
1) 16.03.1554
2) 14.04.1554
3) "Donanmanın hazırlıklarının devam ettiği", "Donanmanın gemi sayısının 70-80 arasında olduğu, bu donanmanın Takımadanın gözetlenmesi için olacağı", (NV, VI, s.341)

10. Salih Özbaran, *The Ottomans in Confrontation with the Portuguese in the Red Sea after the Conguest of Egypt in 1517*, Studies on Turkish-Arab Relations, Istanbul 1986, s.207-113.

1) 03.03.1554
2) 05.05.1554
3) "Valona çevrelerinde 25 tane korsan gemisinin Dragut'u beklemekte oldukları", "Türk Donanmasının Şark'a gitmeyeceği", (NV, VI, s.344-345)
1) 22.04.1554
2) 19.05.1554
3) "Türk Donanmasının Levant'te büyük Veba salgını olduğu için yalnız Türk denizlerinin gözetlenmesi görevinde bulunacağı", "Denizde bulunan 60 kadirgadan 10 tanesinin İskenderiye'nin hizmetine geçecekleri", (NV, VI, s.351)
1) 30.05.1554
2) 30.06.1554
3) "Donanmanın 50 tane kadirga hazır durumda bulunduğu, gideceği yer bilinmemekte olduğu", (NV, VI, s.372)
1) 27.06.1554
2) 07.07.1554
3) "Dragut'un 50 tane kadirga komuta ettiği, kadirgalarda yeniçeri bulunduğu", (NV, VI, s.375) HAKKINDA.

ÜÇÜNCÜ İRAN SEFERİ

1553 yılında Şah Tahmasb'in saldırıları nedeniyle Sultan Süleyman üçüncü İran Seferine çıkmak zorunda kalmıştır. Kışı Halep'te geçiren Sultan, Erzurum ve Kars yoluyla İran'a girmiştir. Şah Tahmasb İran'ın iç bölgelerine çekilmiştir. Nihayet 29 Mayıs 1555'de İran ile ilk defa bir barış anlaşması yapılmıştır. Bu anlaşmaya gereği, Tebriz, Doğu Anadolu ve Bağdat Osmanlı İmparatorluğu'nda kalmıştır. Şah Tahmasb'a karşı yapılan bu savaş Akdeniz'de Türk Donanmasının hareketlerini önemli bir ölçüde engellemiş, ancak operasyonlar durdurulmamıştır.

1) Edirne, 15.01.1552, 24.01.1552
2) 20.02.1552
3) "Bir Paşa'nın Şah Tahmasb tarafından yenildiği", "Bağdat'ın kuşatılmakta olduğu", (NV, VI, s.51)
1) Ragusa, 13.02.1552
2) 26.03.1552
3) "Sultan'ın kara kuvvetlerinin hazırlığının devam etmekte olduğu", (NV, VI, s.77)
1) 27.02.1552, 04.03.1552
2) 02.04.1552
3) "Şah Tahmasb'in Büyük Han'ın kızını yakalattığı için Sultan Süleyman'ın Tartarlara yardım sözünü verdiği", (NV, VI, s.82-83)
1) Viyana, 11.10.1552, 12.10.1552
2) 29.10.1552
3) "Şah Tahmasb'in Sultan Süleyman'a büyük zarar verdiği, üç sancağı eline geçirdiği", (NV, VI, s.170)

1) 06.11.1552
2) 12.11.1552
3) "Rüstem Paşa'nın 29 Eylül'de Halep'e hareket ettiği", (NV, VI, s.177)
1) Spira, 16.10.1552
2) 26.11.1552
3) "İran'a (Persya'ya) hala asker ve levazımın gönderilmekte olduğu", "Seneye bu seferi tamamlamak amacıyla levazımın toplanmakta olduğu", (NV, VI, s.182)
1) 21.12.1552
2) 28.01.1553
3) "Rüstem Paşa'nın ayın 15'inde Suriye'den geldiği", "Türklerin Şah Tahmasb tarafından yenildikleri", "Seneye İran seferini bizzat Sultan Süleyman'ın yöneteceğinin söylentileri", (NV, VI, s.197)
1) 16.01.1553
2) 25.02.1553
3) "Sultan Süleyman'ın İran seferi için büyük miktarda levazımın toplanmasını emrettiği",
1) 31.01.1553
2) 11.03.1553
3) "Sultan Süleyman'ın İran seferine katılacağıın söylentileri", (NV, VI, s.211)
1) 19.02.1553
2) 25.03.1553
3) "Sultan Süleyman'ın İran seferine katılacağıın doğrulanmakta olduğu", (NV, VI, s.215)

1) Halep, 24.02.1553; İstanbul, 09.03.1553
2) 22.04.1553
3) "Şah Tahmasb'in Bağdat'a çekildiği", "İran seferi için asker ve levazım taşınması amacıyla hala atın toplanmakta olduğu", (NV, VI, s.221-222)
1) 28.03.1553
2) 29.04.1553
3) "Bağdat'ta İranlılar ve Türkler arasında şiddetli çatışmaların sürmekte olduğu", "İran'dan gelen bir mektuba göre Şah Tahmasb'in barış istediğinin söylenmekte olduğu", (NV, VI, s.224)
1) Macaristan, 26.04.1553
2) 06.05.1553
3) "İranlılar ve Türkler arasındaki çatışmaların durduğu, bir ateşkesin müzakere edilmekte olduğu", (NV, VI, s.227)
1) 11.04.1553
2) 13.05.1553
3) "İran seferi için ordunun hazırlanmakta olduğu", (NV, VI, s.229)
1) 23.04.1553
2) 20.05.1553
3) "Şah Tahmasb'in iç bölgelere çekildiği, çatışmaların durduğu", "Şah Tahmasb'in Sultan Süleyman ile barış müzakerelerinde bulunduğu", (NV, VI, s.231)
1) 18.05.1553
2) 17.06.1553
3) "Şah Tahmasb'in gönderdiği elçiler için serbest dolaşma belgesinin istenmiş olduğu", (NV, VI, s.238)

1) 02.06.1553
2) 08.07.1553
3) "Barış müzakere etmek amacıyla Şah Tahmasb'in gönderdiği elçilerin 12 gün- de İstanbul'da olabilecekleri", (NV, VI, s.242)
1) 19.06.1553
2) 29.07.1553
3) "Şah Tahmasb'in Suriye'yi işgal ettiği, büyük zarar verdiği", (NV; VI, s.248- 249)
1) 29.07.1553; Macaristan, 10.08.1553
2) 26.08.1553
3) "Şah Tahmasb'in bir elçisinin İstanbul'a varacağını söylenmekte olduğu", (NV, VI, s.259)
1) 27.08.1553
2) 16.09.1553
3) "Barış müzakere etmek için Şah Tahmasb'in bir elçisinin İstanbul'a geldiği", (NV, VI, s.266)
1) 30.08.1553
2) 30.09.1553
3) "Sultan Süleyman'ın ayın 27'sinde Halep'e hareket ettiği", "Hükümet sorumlusu olarak (İstanbul kaymakamı) Sinan Paşa'nın kaldığı", "Şah Tahmasb'in elçisi ile bir anlaşmaya varılmadığı", (NV, VI, s.270)
1) 06.09.1553
2) 21.10.1553
3) "Sultan Süleyman'ın Şah Tahmasb'a karşı büyük bir istekle hareket etmekte ol- duğu", (NV, VI, s.278)

1) 31.10.1553
2) 09.12.1553
3) "Sultan Süleyman'ın Halep'te duracağı", (NV, VI, sb293)
1) 15.11.1553
2) 16.12.1553
3) "Antakya'dan gelen habercilere göre, Sultan Süleyman'ın Halep'e Ekim'in sonunda geleceğinin söylenmekte olduğu", "Şah Tahmasb'ın ordusunun Siroant'a çekildiği", (NV, VI, s.297)
1) Yok
2) 06.01.1554
3) "Sultan Süleyman'ın 15 Aralık'ta 20 bin askerle Halep'te bulunduğu", (NV, VI, s.305)
1) Viyana, 16.01.1554
2) 27.01.1554
3) "Sultan Süleyman'ın Şah Tahmasb ile barış için müzakere etmekte olduğu", (NV, VI, s.313)
1) Halep, 14.12.1553; 03.01.1554
2) 17.02.1554
3) "Şah Tahmasb ile Sultan Süleyman arasındaki çatışmaların devam ettiği", "Sultan Süleyman'ın Kudüs'e gitmeye karar verdiği", (NV, VI, s.322)
1) 22.01.1554
2) 03.03.1554
3) "Sultan Süleyman'ın bin yeniçeri ile birlikte Kudüs'e gitmekte olduğu", Sultan Süleyman'ın Tartar Kralına Şah Tahmasb'a karşı harekete geçmesini bildirdiği", (NV, VI, s.326)

1) Halep, 05.01.1554; 08.02.1554
2) 24.03.1554
3) "Sultan Süleyman'ın Haep'te bulunduğu", "Şah Tahmasb'in 80 bin askerle sefer yapmakta olduğu", (NV, VI, s.330)
1) 27.02.1554
2) 31.03.1554
3) "Şah Tahmasb'in Türklerle bazı çatışmalar olduğu", "Sultan Süleyman'ın Tartarlara bir haberci gönderdiği", (NV, VI, s.332-333)
1) 16.03.1554
2) 14.04.1554
3) "Sultan Süleyman'ın Tartar Kralından yardım talebinde bulunduğu", "Tartar Kralının 70 bin askerle yardım edebileceği", (NV, VI, s.341)

1) Halep, 18.03.1554; 03.04.1554
2) 05.05.1554
3) "Şah Tahmasb'in kuvvetleri Sultan Süleyman'ın ordusuna Nisan'ın ortasında saldırıyı planladıkları", (NV, VI, s.344-345)
1) 16.04.1554
2) 12.05.1554
3) "Yunanistan'da Halep için yardım toplanmakta olduğu", (NV, VI, s.349)
1) 22.04.1554
2) 19.05.1554
3) "Sultan Süleyman'ın, Mustafa'nın ölümü yüzünden yeniçerilerle çıkan huzursuzluk nedeniyle, Tahmasb'a karşı genel saldırıyı geciktirdiği", (NV, VI, s.351)
1) 15.05.1554; Kıbrıs, 25.04.1554
2) 09.06.1554
3) "Fransızlara göre İran işlerinin iyiye gittiği", "Şah Tahmasb'in iç bölgelere çekildiği, ancak, 60 bin asker, 60 tane top ve 2 bin tüfekçi ile sefere devam ettiği". "Şah Tahmasb'in oğlunun Türkleri yendiği", "Veba salgını yüzünden büyük bir kıtlık meydana geldiği", (NV, VI, s.358)
1) 27.08.1554
2) 07.07.1554
3) "Şah Tahmasb'in ordusunun sayısını artırmakta olduğu", "Şah Tahmasb'in Hazar Denizi civarındaki Tartarlarla barış anlaşması yaptığı", (NV, VI, s.375) HAKKINDA

İSTANBUL'DAN GELEN DİĞER HABERLER

Bu bölümde;

- a) Mustafa'nın ölümü
- b) Pirî Reis'in ölümü ve
- c) İstanbul'da Veba salgını olmak üzere üç enteresan olay yer almaktadır:

1) 15.10.1554
2) 18.11.1554
3) Mustafa'nın ölümü şöyle kaleme alınmıştır: "Mustafa, babasının elini öpmek için Aracchi'ye gitti. Fakat buna izin verilmedi ve hain olarak adlandırıldı. Sonra, babasının önünde boğularak öldürülmüştür. Bu olaylardan sonra alınan kararlar gereği, Mustafa'nın yeniçerileri, isterlerse, orduda devam edebilirler ya da bırakabilirler", ¹¹
"10 yaşındaki Mustafa'nın oğlunun öldürülmesi için Amasya'da bulunan Rumeli beylerbeyisine bir emrin gönderildiği", (NV, VI, s.287-288)
1) 30.05.1554
2) 30.06.1554
3) "10 yaşındaki Mustafa'nın oğlunun boğularak öldürüldüğü", (NV, VI, s.372) ¹²
Özel mektup, tarihsiz
2) 16.12.1553
3) "Kızıl Deniz'deki 50 Türk kadırgasının Amirali olan Pirî Reis'in Ormuz (Hürmüz) Kalesi kuşatmasını iptal etmesinden dolayı suçlanması ve Kahire Paşası'nın emriyle başının kesilmesi", (NV, V, s.297) ¹³

11. Bkz., A.G.de Busbecq, *Kanunî Devrinde bir Sefirin Hatıratı (Türk Mektupları)*, Ankara 1953, s.31.

12. A.g.e., s.32-33.

13. Pirî Reis'in ölüm yılı hakkında şunu vurgulamak istiyoruz: Sevim Tekeli'nin, *The Map of America by Piri Reis*, eserinde (Atatürk Kültür Merkezi yay., Ankara 1986, s.12) aşağıdaki bilgiler yer almaktadır: "Pirî Reis ölümüne mahkum edilmiş ve 1555 yılında Kahire'de idam edilmiştir". A. Afetinan, *Life and Works of Piri Reis* eserinde (Türk Tarih Kurumu, Ankara 1987, s. 59) ise şöyle der: "Pirî Reis Basra Valisi Kubat Paşa'nın entrikaları yüzünden 1554 yılında ölümüne mahkum edilmiştir".

1) 16.05.1551
2) 13.06.1551
3) "Pera'da Veba salgınının büyük bir zararla başladığı", (NV, V, s.245)
1) 07.11.1551
2) 19.12.1551
3) "İstanbul'da Veba salgınının yayıldığı", (NV, V, s.331)
1) 25.11.1551, 27.11.1551
2) 19.12.1551
3) "Pera ve İstanbul'da Veba salgınının devam ettiği", (NV, VI, s.34)
1) 06.10.1552; Viyana, 01.11.1552
2) 12.11.1552
3) "Veba salgını nedeniyle Türklerin Agria'yi terkettikleri", (NV, VI, s.177)
1) 03.01.1554
2) 17.02.1554
3) "İstanbul'da ve tüm ülkede Veba salgınının büyük bir zarar vermekte olduğu", (NV, VI, s.322)
1) 03.04.1554
2) 05.05.1554
3) "İstanbul'da Veba salgınının büyük olduğu", (NV, VI, s.344-345)
1) 22.04.1554
2) 19.05.1554
3) "Türk donanmasının Levant'taki Veba salgını nedeniyle yalnız Türk denizlerinin korunmasını sağlayacağı", (NV, VI, s.351)
1) 25.04.1554
2) 09.06.1554
3) "İskenderiye'de ve Kahire'de Veba salgını yüzünden 200 binden fazla kişinin öldüğü", (NV, VI, s.358) HAKKINDA.

PAPA ELÇİZİ GIOVANNI ANTONIO FACCHINETTT'NİN ELÇİLİK SÜRESİ

Giovanni Facchinetti, Papa Elçisi olarak 1566'nın Mart ayında görevlendirilmiştir. Venedik'te yaptığı görev Mayıs ayında başlamış, 1573'ün Haziran ayına kadar devam etmiştir. Ancak, koleksiyon mektuplaşmalarının yalnız 1569'un Mart ayına kadar olanlarını içermektedir. Bu yüzden Kıbrıs seferi, İnebahtı (Lepanto) Deniz savaşı, V. Pius'un ölümü ve Türk-Venedik anlaşması gibi büyük olayları ihtiva etmemektedir.

Facchinetti Papalığın çok tecrübeli bir elçisidir. Onun, diplomatik faaliyetleri yanında dinsel kararnameleri uygulaması ve Papalık otoritesinin eski duruma getirilmesi en büyük arzudur. Bunun için tek bir yol vardır: İttifak. Kilise Devleti ve Avrupa'nın diğer Hristiyan prenslerinin işbirliğinin sağlanması ve mezhep sapkınlarının giderilmesi ancak, türklere yenmekle mümkün olacaktır. Facchinetti, 2 Ekim 1568 tarihli mektubunda, Kilise Devleti Sekreteri olan Michele Bonelli'ye şunu bildirmektedir: "Dinsel inançlara aykırı düşünce gösterenlere karşı bir ittifak önermek ve onu gerçekleştirmek çok büyük bir iştir. Ayrıca, Türklere karşı bir de dünya ittifakı önerisi de yer almaktadır" (NV, VI, s.441). Çünkü Türklere karşı yapılması düşünülen bu ittifak büyük bir teşebbüstür. Facchinetti, Bonelli'nin "Türklere karşı her tür çabanın bütün Hristiyanlık için kutsal ve faydalı bir çaba olacağı" görüşüne katılmaktadır (NV, VI, s.199-200).

Facchinetti'nin ittifakın tamamlanması için Venediklileri de ittifak içine çekmek en büyük arzudur. Bu düşünce Bonelli'ye gönderdiği 12.04.1568 tarihli bir mektupta ortaya çıkmaktadır: "Venedikliler Sultan'a güveniyorlar, Macaristan Kralıyla bir anlaşmaya varılacağına inanıyorlar. 17 Nisan 1568 tarihinde Bonelli'ye yolladığı mektupta şöyle demektedir: "Bu günlerde birçok prensle uzunca konuştum. Onlar, bir ittifak için büyük bir eğilim gösteriyorlar" (NV, VI, s.375). Bu ittifakı tamamlamak için Roma'nın hazır olması gerekmektedir: "Eğer Hristiyan prensleri Türklere karşı birleşmek istiyorlarsa bunu temel olarak ve güvenlikle yapmalıdırlar. Görüldüğü gibi, prenslerde Türk korkusu büyüdüğü takdirde, Papa'nın da Türklere karşı bir ittifak kurması için çok iyi bir fırsat doğmuş olacaktır" (NV, VI, s.215). Bu yıllarda başlayan İttifak çalışmalarları, 1571'in Mayıs ayında İspanya, Papa ve Venedik Cumhuriyeti arasında bir ittifakla gerçekleştirilmiştir.

TÜRK DONANMASININ HAREKETLERİ

Bu dönemin belgelerini incelenirken hemen Kıbrıs seferi karşımıza ortaya çıkmaktadır. Bu normal bir sonuçtur. Çünkü, Malta bu bağımsızlığından sonra Akdeniz'in ikinci en önemli noktası Kıbrıs'tır. Bu yüzden Malta'dan sonra, bu sefere hazırlık başlanmıştır. Batı devletleri bu hususu bilmelerine rağmen Kıbrıs'ı kurtarmak için pek çaba göstermemişlerdir. Bu yüzden, son anda alınan tedbirler yetersiz kalmıştır¹⁴ 1571'de Kıbrıs'ı geri almak için Papa tarafından düzenlenen kutsal ittifak önemli bir sonuca ulaşamamıştır.

1) 01.06.1566; 02.06.1566
2) 29.06.1566
3) "Donanmanın bu sene çıkmayacağı"; "Donanmada Veba salgınının yayıldığı", (NV, VIII, s.69)
1) 18.06.1566
2) 20.07.1566
2) 20.07.1566
3) "Türk donanmasının bu sene Adriya Denizine çıkacağı tahmin edilmekte olduğu", (NV, VIII, s.77).
1) Yok
2) 10.08.1566
3) "Türk Donanmasının Lissa'dan hareket ettiği, Tremiso'ya saldırmasından endişe edildiği", "Venedik Filosunun hazırlanmakta olduğu", (NV, VIII, s.91)
1) Yok
2) 12.10.1566
3) "Türk Donanmasının İstanbul'a hâlâ dönmediği", (NV, VIII, s.120)

14. Paulino Toledo, *İnebahtı: Dünya Egemenliği için Akdeniz'de yapılan Son Deniz Savaşı*, Erdem VI/18, s.874.

1) 12.10.1566
2) 16.11.1566
3) "Türk Donanmasının bir bölümünün Sakız Adası'nda bulunduğu", "Türk Donanmasının yalnız 27 kadirganı İstanbul'a döndüğü", "Donanma için yeni kadirganların inşa edilmesi emredildiği", (NV, VIII, s.133-134)
1) 10.12.1566; 11.12.1566; 12.12.1566
2) 25.01.1567
3) "Sultan Selim'in Kıbrıs'a sefer yapılmasını planlamakta olduğu", "Donanma için 140 kadirganın hazırlanmakta olduğu", (NV, VIII, s.164)
1) 20.03.1567
2) 19.04.1567
3) "Donanmanın 40 kadirgasının yalnız Takımadada'nın korunması için hazırlanmakta olduğu", (NV, VIII, s.205)
1) 10.05.1567; 11.05.1567
2) 07.06.1567
3) "Takımadada'nın korunması için yalnız 30 kadirganın verildiği", (NV, VIII, s.227)
1) 12.07.1567
2) 09.08.1567
3) "Kıbrıs seferinin başlamasından endişe edildiği", (NV, VIII, s.258)
1) 12.07.1567
2) 23.08.1567
3) "Donanmanın hazır durumda olmasının emredildiği", (NV, VIII, s.264)

1) 02.08.1567 2) 30.08.1567 3) "Sultan Selim'in gelecek sene Kıbrıs seferini yapacağını İstanbul'da genel söylenti olduğu", (NV, VIII, s.266)
1) Yok 2) 04.10.1567 3) "Sultan Selim'in kadirgaların hazırlanmasını emrettiği", "Donanmanın gideceği yerin Kıbrıs olduğunun söylendiği", "Büyük Deniz'de (Ege'de) mühimmat ve levazımın toplanmakta olduğu", (NV, VIII, s.283)
1) Yok 2) 11.10.1567 3) "Sultan Selim'in büyük bir sefer yapacağından endişe edildiği", (NV, VIII, s.285)
1) 30.09.1567; 01.10.1567 2) 08.11.1567 3) "Tersanenin normal bir şekilde çalıştığı", "Korsanlar hariç 130 kadirganın hazır durumda bulunduğu", (NV, VIII, s.299)
1) 03.11.1567 2) 13.12.1567 3) "Korsanların Türk Donanması ile Adriyatik Denizi'nde birleşecekleri", (NV, VIII, s.321)
1) Yok 2) 27.12.1567 3) "Kıbrıs'a göndermek amacıyla topçuların hazırlandıkları", "Donanmanın çıkacağı günün bilinmemesi", (NV, VIII, s.331)

1) 05.12.1567
2) 03.01.1568
3) "Donanmanın hazır durumda olmasının emredildiği", (NV, VIII, s.335)
1) Edirne, 01.01.1568
2) 31.01.1568
3) "Donanmanın demir atmış durumda bulunduğu", "Kıbrıs seferi için denizcilerin terhis edildiği", (NV, VIII, s.342)
1) 22.01.1568
2) 21.02.1568
3) "İskenderiye'ye mühimmat ve asker götürmek için 20 tane kadirganın hazır bulunduğu", "Takımadasının korunması için 40 tane kadirganın olduğu", (NV, VIII, s.350)
1) Edirne, 16.02.1568; 29.02.1568
2) 13.03.1568; 23.03.1568
3) Önceki bilgiler tekrarlanmaktadır (NV, VIII, s.360, 366)
1) 13.03.1568; 17.03.1568
2) 10.04.1568
3) Önceki bilgiler tekrarlanmaktadır (NV, VIII, s.372)
1) 08.05.1568; 10.04.1568
2) 08.05.1568
3) "İskenderiye'ye asker, mühimmat ve 24 kadirganın gönderildiği", "Takımadasının korunması için 50 tane kadirganın verildiği", (NV, VIII, s.383)

1) 23.05.1568: 24.05.1568
2) 15.06.1568
3) "Türk Donanmasının ayın 22'sinde 23 tane kadirge ile çıktığı", "İskenderiye'ye gidecek olan kadirgelerin beklemekte olduğu", "Donanmanın ekme miktarının bir ay yetecek kadar olduğundan, Adriya Denizi'ne gireceğinin düşünülmemekte olduğu", (NV, VIII, s.397)
1) Yok
2) 09.07.1568
3) "Türk Donanması tehlikesine karşı Ragusa Limanında istihkâmın yapıldığı", "Zara, Korfu, Kandiye ve Kıbrıs kalelerinde tedariklerin yapılmakta olduğu", (NV, VIII- s.406)
1) 26.06.1568
2) 24.07.1568
3) "Türk Donanması ve İskenderiye'ye giden kadirgeler hakkında kesin bir haber alınamadığı", (NV, VIII, s.418)
1) Yok
2) 04.08.1568
3) "Türk Donanmasının Ege ve Adriya Denizlerinde olduğu için büyük bir endişe duyulmakta olduğu", (NV, VIII, s.423)
1) Zanta, tarihsiz
2) 15.09.1568
3) "Türk Donanmasının Milo'da (Takımadası'nda) bulunduğu, İstanbul yönünde hareket edeceği", (NV, VIII, s.438)
1) Yok
2) 28.09.1568
3) "Kızıl Deniz'deki donanmanın kadirgalarının inşa edilmesi için, Türk Donanmasının ve bu bölgelerdeki kara kuvvetlerinin kereste ve mühimmat taşımalarını sağlamakta oldukları", (NV, VIII, s.440)

1) 19.10.1568
2) 06.11.1568
3) "Kızıl Deniz'deki kadırgaların kalitesiz keresteden yapıldığı için iyi hizmet vermemekte oldukları", "Türk Donanmasının Kıbrıs'ta bulunduğu tespit edildiği", (NV, VIII, s.455-457)
1) 15.10.1568
2) 13.11.1568
3) "Donanmanın 2 bin yeniçeri ile İskenderiye'ye gönderildiği", (NV, VIII, s.459)
1) 14.11.1568
2) 26.12.1568
3) "Tersanedeki çalışmaların azaldığı", (NV, VIII, s.473)
1) 12.1.1568
2) 19.01.1569
3) "İstanbul tersanesindeki faaliyetlerin durduğu", (NV, VIII, s.484)
1) 27.01.1569
2) 02.03.1569
3) "Donanmanın İstanbul-İskenderiye arasında levazım taşımasıyla görevli olduğu", (NV, VIII, s.504)
1) 12.02.1569
2) 16.03.1569
3) "Tersanedeki çalışmaların normal olduğu", (NV, VIII, s.512)

BELGELER

1) Yok
2) 25.01.1567
3) "Elçi Marino Cavalli'nin yakında İstanbul'da olacağı", (NV, VIII, s.164)
1) 25.01.1567
2) 01.03.1567
3) "Sultan Selim'in Macaristan Kralı ile müzakereler devam ettiği", (NV, VIII, s.183)
1) 20.03.1567
2) 19.04.1567
3) "Macaristan Kralının elçilerinden biri için serbest dolaşma belgesinin istendiği", (NV, VIII, s.205)
1) 10.04.1567
2) 10.05.1567
3) "Sultan Selim'in Macaristan Kralı ile müzakereler devam ettiği", "Cenevizlilerin, Türk hakimiyeti altındaki ülkelerde ticaret yapmak amacıyla Sultan'dan serbest dolaşma belgesi istedikleri", (NV, VIII, s.244)
1) 10.05.1567
2) 07.06.1567
3) "Marino Cavalli'nin büyük bir nezaketle kabul edildiği", "Macaristan Kralının elçilerinin anlaşma için beklemekte oldukları", (NV- VI-II, s.227)

1) 29.06.1567; 01.07.1567
2) 26.07.1567
3) "Türk-Venedik kapitülasyonlarına göre, yakalanan Türk korsanlarının İstanbul'a gönderileceği", "Marino Cavalli'nin Sultan'la vedalaştığı", (NV, VIII, s.253)
1) Yok
2) 16.08.1567
3) "Marino Cavalli'nin Yahudilerden fazla para aldığından ve kapitülasyonların bir maddesini ihlal ettiğinden tutuklandığı", (NV, VIII, s.264)
1) 23.09.1567
2) 25.10.1567
3) "Sultan Selim'in Macar Kralının elçilerini kabul ettiği, elçilerin Sultan'a 15 tane altın kadeh ve başka hediyeler teslim ettikleri", (NV, VIII, s.292)
1) 30.09.1567; 01.10.1567
2) 08.11.1567
3) "Sultan Selim'in, Macaristan Kralı ile olan müzakerelere zorluk çıkarmakta olduğu", (NV, VIII, s.299)
1) Yok
2) 08.11.1567
3) "Sultan Selim'in, Macaristan Kralı ile olan müzakerelere zorluk çıkarmakta olduğu", (NV, VIII, s.299)
1) Yok
2) 27.12.1567
3) "İstanbul'da Şah Tahmasb'in elçilerinin beklemekte oldukları", (NV, VIII, s.331)
1) Edirne, 01.01.1568
2) 31.01.1568
3) "Sultan Selim'in Macaristan Kralı ile olan müzakereler için kolaylık gösterdiği", (NV, VIII, s.342)

1) Edirne, 07.02.1568
2) 06.03.1568
3) "Şah Tahmasb'ın elçilerinin büyük bir gösterişle kabul edilmiş oldukları", (NV, VIII, s.357)
1) Edirne, 29.02.1568
2) 23.03.1568
3) "II. Filip ile Mehmet Paşa arasındaki müzakerelerin normalleştiği", (NV, VIII, s.366)
1) 13.03.1568; 17.03.1568
2) 10.04.1568
3) "II. Filip'le bir ateşkese ulaşılması için Metz şehri Türkler tarafından terk edilmesinin gerektiği", (NV, VIII, s.372)
1) 07.04.1568; 10.04.1568
2) 08.05.1568
3) "Şah Tahmasb'ın elçilerinin Süleyman zamanında görüşülen barış şartlarını teyit ettikten sonra döndükleri", (NV, VIII, s.383)
1) Yok
2) 18.08.1568
3) "Marcantonio Barbaro'nun İstanbul'da Venedik Cumhuriyetinin elçisi olarak atandığı", (NV, VIII, s.428)
1) 26.07.1568
2) 25.08.1568
3) "Lehistan elçisinin yeni bir anlaşma ve yeni şartlarla döndüğü", (NV, VIII, s.430)

OSMANLI DONANMASININ SAVAŞ GEMİLERİ SAYISI

1533 - 1534

Belgenin Tarihi	İstanbul'a veya İstanbul'dan hareket eden savaş gemileri	Ege'de veya Ak-niz'de hareket etmekte olan savaş gemileri	Korsan gemileri	Hazırlanmakta olan savaş gemileri	Hareket halinde olan toplam savaş gemileri	Donanmanın toplam savaş gemileri
12.04.1533	22	10	-	20	52	-
07.02.1534	18+4	31	-	-	53	-
04.03.1534	10	15	-	30+45	100	100
14.04.1534	-	-	50	100	150	-
13.06.1534	45	-	-	100	145	-
01.08.1534	-	-	-	-	116	116

OSMANLI DONANMASININ SAVAŞ GEMİLERİ SAYISI

1536 - 1541

Belgenin Tarihi	İstanbul'a veya İstanbul'dan hareket eden savaş gemileri	Ege'de veya Ak-niz'de hareket etmekte olan savaş gemileri	Korsan gemileri	Hazırlanmakta olan savaş gemileri	Hareket halinde olan toplam savaş gemileri	Donanmanın toplam savaş gemileri
09.01.1536	-	22	20	-	40	-
17.04.1536	-	50	-	-	50	-
19.06.1536	50	100	-	-	150	100
14.07.1536	-	70+30	-	-	100	-
07.12.1538	-	24	-	-	100	-
30.04.1538	55	-	-	-	55	-
10.05.1538	-	20	-	150	170	170
29.05.1538	100	-	-	-	100	-
11.07.1538	-	260	-	-	260	-
07.09.1538	30	60	-	-	90*	200*
09.10.1538	-	120	-	-	120	-
11.11.1538	-	130	-	-	130	-
09.07.1539	-	250	-	-	250	-
09.10.1539	-	150	-	-	150	-
16.04.1541	100	-	-	-	100	-
07.05.1541	10	-	-	-	10	-

* Kadırğa, yük gemileri ve yardımcı kuvvetleri içermektedir.

OSMANLI DONANMASININ SAVAŞ GEMİLERİ SAYISI

1550 - 1551

Belgenin Tarihi	İstanbul'a veya İstanbul'dan hareket eden savaş gemileri	Ege'de veya Ak-niz'de hareket etmekte olan savaş gemileri	Hazırlanmakta olan savaş gemileri	Hareket halinde olan toplam savaş gemileri	Donanmanın toplam savaş gemileri
18.10.1550	-	13	-	13	-
01.11.1550	-	8	-	8	-
12.12.1550	-	-	120*	120	-
10.01.1550	-	-	30	30	-
21.02.1550	-	-	100*	100	-
28.02.1551	40	-	-	40	200**
21.03.1551	-	-	40	40	-
11.04.1551	50	-	-	50	-
25.04.1551	30+26	-	-	56	100**
02.05.1551	60+3	-	32	95	-
23.05.1551	50	-	60	110	-
30.05.1551	50	-	60	110	-
06.06.1551	-	16	-	16	200
13.06.1551	116	-	-	116	160
20.06.1551	23	7+15	80	125	-
04.07.1551	108	-	-	108	-
25.07.1551	-	137	-	137	-
08.08.1551	-	7	-	7	-
26.09.1551	-	-	-	40	-
19.12.1551	-	40	-	40	-

* Yapılması emredilmiş

** Takriben

OSMANLI DONANMASININ SAVAŞ GEMİLERİ SAYISI
1536 - 1541

Belgenin Tarihi	İstanbul'a veya İstanbul'dan hareket eden savaş gemileri	Ege'de veya Ak-niz'de hareket etmekte olan savaş gemileri	Hazırlanmakta olan savaş gemileri	İnşa edilmekte olan savaş gemileri	Korsan gemileri	Hareket halinde olan toplam savaş gemileri	Donanmanın toplam savaş gemileri
09.01.1552	-	-	150*	-	-	150	-
06.02.1552	-	-	-	50	-	50	-
12.03.1552	-	-	50	50	-	100	-
19.03.1552	-	-	-	83	-	83	120
02.04.1552	-	-	-	-	-	-	122
16.04.1552	-	11	-	-	-	11	-
07.05.1552	-	33	-	-	-	33	133
24.09.1552	-	40	-	-	-	40	-
22.10.1552	-	40	-	-	-	40	-
05.11.1552	-	60	-	-	-	60	-
12.11.1552	-	40+20	-	-	-	60	-
04.03.1553	-	5	50	-	-	55	-
11.03.1553	-	-	54	-	-	54	-
18.03.1553	40	-	-	-	-	40	-
25.03.1553	-	-	50	-	-	50	-
15.04.1553	-	-	50	-	-	50	-
22.04.1553	-	-	60	-	-	60	-
29.04.1553	-	-	60	-	-	60	-
13.05.1553	-	-	63	-	-	63	-
20.05.1553	63	-	-	-	-	63	70
10.06.1553	50	-	-	-	-	50	-
17.06.1553	-	-	-	-	-	-	70
08.07.1553	59	-	5	-	-	64	-
15.07.1553	5	110	-	-	-	115	-
25.11.1553	-	-	100*	-	-	100	-
17.02.1554	-	-	-	50	-	50	-
03.03.1554	-	-	-	50	-	50	-
14.04.1554	-	-	80	-	-	80	-
05.05.1554	-	-	-	-	25	25	50
19.05.1554	60	-	-	-	-	50	-
30.06.1554	50	-	-	-	25	75	-
07.07.1554	50	-	-	-	25	75	-

* İstanbul, Gelibolu ve diğer tersanelerde

OSMANLI DONANMASININ SAVAŞ GEMİLERİ SAYISI

1566 - 1568

430

Belgenin Tarihi	İstanbul'a veya İstanbul'dan hareket eden savaş gemileri	Ege'de veya Ak-niz'de hareket etmekte olan savaş gemileri	Hazırlanmakta olan savaş gemileri	Hareket halinde olan toplam savaş gemileri	Donanmanın toplam savaş gemileri
13.07.1566	-	-	-	-	100
03.08.1566	-	-	20	20	-
16.11.1566	27	-	-	27	-
25.01.1567	-	-	-	-	140
22.02.1567	-	-	-	-	150
05.04.1567	-	-	40	40	-
19.04.1567	-	-	-	40	-
07.06.1567	10	30	-	40	-
08.11.1567	-	-	130	130	-
21.02.1568	20	40	-	60	-
06.03.1568	60	-	60	120	-
13.03.1568	60	-	60	120	-
23.03.1568	30	30	-	60	-
10.04.1568	34	-	40	74	-
22.05.1568	-	-	-	-	80*
29.05.1568	-	-	-	-	100*
12.06.1568	-	-	-	80	-
15.06.1568	23	30	-	-	90
31.07.1568	-	-	-	-	120
07.08.1568	-	-	-	-	90
01.12.1568	30	-	-	30	-

* Yalnız Kadirga

** Korsan gemileri hariç

MUZAFFER ARIKAN - PAULINO TOLEDO

OSMANLI DONANMASININ DURUMU

1533-1534

Belgenin tarihi	Bulunduğu Yer	Tahminen gideceği yer
12.04.1533	Gelibolu Rodos Ege	Koron
01.10.1533	Koron (Zonchio)	-
07.02.1534	İstanbul Gelibolu* Modon*	-
04.03.1534	İstanbul Ege	-
03.06.1534	İstanbul	Bilinmeyen bir yöne
13.06.1534	İstanbul Gelibolu*	Bilinmeyen bir yöne
22.07.1534	Modon	Bilinmeyen bir yöne
01.08.1534	Modon	Bilinmeyen bir yöne
1536-1541		
09.01.1536	Zer-İstanbul	İstanbul
17.04.1536	İstanbul Koron Rodos	Puglia Kalabriya
19.06.1536	İstanbul Midilli (Mitilene) Tenedos	Puglia
14.07.1536	Modon	-
13.09.1536	Kalabriya	Bilinmeyen bir yöne
27.09.1536	Marmara Denizi	Bilinmeyen bir yöne
11.09.1536	Bilinmeyen	Korfu
07.12.1537	Cuna (Cerigo) adası Katara	-

10.05.1538	İstanbul	Bilinmeyen bir yöne
29.05.1538	İstanbul	Bilinmeyen bir yöne
05.06.1538	Marmara Denizi	Bilinmeyen bir yöne
11.07.1538	Schiatti Scopuli	Korfu
09.08.1538	Kandalya Ege Denizi	-
13.08.1538	Kandiya Rodol	-
18.10.1538	Pachi adası (Korfu'da)	-
11.11.1538	Gomenize Porto Fanaro* Kataro*	-
15.12.1538	İstanbul	-
09.07.1538	Negroponte (Caristo)	Bilinmeyen bir yöne
26.07.1538	İstanbul Kataro*	Kataro
27.08.1539	Kataro Valona	-
09.10.1539	Preveze	Bilinmeyen bir yöne
11.12.1541	İstanbul	Puglia-Sicilya
16.04.1541	İstanbul-Gelibolu	Tunus Yunan Denizi
01.12.1541	Bilinmeyen	-
1550 - 1554		
09.08.1550	Taranto Körfezi	-
18.10.1550	Rodos Modon*	-
21.02.1551	İstanbul	Kuzey Afrika
28.02.1551	İstanbul	Kuzey Afrika, La Goleta'
07.03.1551	İstanbul'da hazırlık halinde	-

21.03.1551	İstanbul'da hazırlık halinde	-
28.03.1551	İstanbul'da hazırlık halinde	Korfu
04.04.1551	Hazırlık halinde	-
11.04.1551	Hazırlık halinde	-
25.04.1551	İstanbul'da hazırlık halinde	-
02.05.1551	İstanbul'da hazırlık halinde	-
23.05.1551	İstanbul'da hazırlık halinde	-
30.05.1551	İstanbul'da hazırlık halinde	-
06.06.1551	İstanbul Valona-Lepanto*	Bilinmeyen bir yöne
13.06.1551	İstanbul	-
20.06.1551	İstanbul	Argelia
04.07.1551	Seferde	Negroponte
11.07.1551	Preusa	-
18.07.1551	Trablusgarp (Tripoli) Malta* Sardinya	-
25.07.1551	Korfu	-
19.09.1551	Doğu Akdenizde	-
26.09.1551	Valona Preusa*	-
10.10.1551	İstanbul yönünde hareket halinde	-
05.03.1552	İstanbul'da hazırlık halinde	-
12.03.1552	İstanbul'da hazırlık halinde	Puglia
02.04.1552	İstanbul'da hazırlık halinde	-

23.03.1568	" " "	İskenderiye*
10.04.1568	" " "	İskenderiye* Ege
08.05.1568	İstanbul'dan hareket halinde*	İskenderiye
29.05.1568	İstanbul'da hazır durumda	Bilinmeyen bir yöne
15.06.1568	İstanbul'dan hareket halinde	Bilinmeyen bir yöne
14.07.1568	Volo (Negroponte'de)	-
24.07.1568	Bilinmeyen	-
31.07.1568	Korfu	-
07.08.1568	Zanta-Korfu	Puglia Kalabriya
25.08.1568	Bilinmeyen	-
15.09.1568	Ege	İstanbul
23.09.1568	Kıbrıs	-
06.11.1568	Kıbrıs	Bilinmeyen bir yöne
13.11.1568	İstanbul yönünde hareket halinde	İstanbul
26.12.1568	Gelibolu-Marmara Denizi	İstanbul
08.02.1569	İstanbul'da demir atmış durumda	-
02.03.1569	İstanbul-İskenderiye arasında malzeme nakli ile görevli	-
16.03.1569	İstanbul'da demir atmış durumda	-

* Donanmanın sadece bir bölümü yer alır.